

Podczas konferencji „EU’s Climate Targets: Budgets, Ambitions and Implementation on the Ground”, współorganizowanej przez Grupę EPL w Komitecie Regionów oraz Centrum Studiów Europejskich Wilfrieda Martensa, przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych dyskutowali o roli miast i regionów w realizacji celów klimatycznych Unii Europejskiej.

W otwarciu wydarzenia Sari Rautio, przewodnicząca Grupy EPL w KR, podkreśliła znaczenie władz lokalnych i regionalnych w realizacji europejskiej agendy klimatycznej. Zaznaczyła, że transformacja powinna być ambitna, realistyczna i inkluzywna, obejmująca wszystkie poziomy administracji oraz różne środowiska społeczne i gospodarcze. Rautio, jako sprawozdawczyni Komitetu Regionów ds. wieloletnich ram finansowych po 2027 r., wezwała do wzmocnienia i modernizacji polityki spójności w latach 2028-2034. Wskazała na konieczność opierania jej na zarządzaniu wielopoziomowym, zasadzie partnerstwa i podejściu ukierunkowanym terytorialnie. Zaapelowała również o proporcjonalność działań administracyjnych, ochronę niezależności energetycznej oraz zapewnienie przewidywalności długoterminowej, podkreślając znaczenie jasnego komunikowania celów obywatelom.

Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski ostrzegł przed centralizacją części budżetu UE i łączeniem polityki spójności, rolnictwa oraz elementów bezpieczeństwa wewnętrznego w jednym dziale budżetowym. Jego zdaniem takie działania ograniczyłyby rolę miast i regionów w realizacji unijnych priorytetów oraz obniżyłyby ambicje polityki spójności. Trzaskowski podkreślił potrzebę realistycznego i zorientowanego na obywateli budżetu UE, który koncentrowałby się na praktycznych rozwiązaniach, w tym cenach energii, redukcji zbędnych ograniczeń oraz wzmacnianiu konkurencyjności. Zaapelował również o bezpośrednie finansowanie miast i regionów na działania związane z zieloną transformacją. Wskazał na konieczność zmiany narracji dotyczącej polityki klimatycznej, skupienia się na korzyściach dla mieszkańców oraz zachowania równowagi między ambicjami klimatycznymi a tempem wdrażania regulacji – na przykład ETS2 jest zbyt szybki, zbyt restrykcyjny i sprzeczny z naszą konkurencyjnością. Musimy zastanowić się nad tempem, w jakim wdrażamy naszą politykę, aby nie zniszczyć lokalnych gospodarek.

Konstantinos Bakoyannis, przewodniczący Komisji ENVE oraz lider opozycji w Atenach, zwrócił uwagę na zróżnicowany wpływ transformacji klimatycznej i gospodarczej na poszczególne regiony Europy. Jako przykład podał Grecję, która mimo znacznej redukcji emisji i dużego udziału energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej nadal boryka się z wysokimi i zmiennymi cenami energii. Bakoyannis przedstawił pięć zasad, które, jego zdaniem, powinny kierować transformacją energetyczną: efektywność kosztowa, koncentracja na redukcji emisji, integracja europejskiego rynku energii, wzmocnienie zarządzania rynkiem oraz dbałość o to, by transformacja wspierała dobrobyt społeczno-gospodarczy.

Markku Markkula, były przewodniczący regionu Helsinki i przewodniczący grupy roboczej KR „Green Deal Going Local”, podkreślił, że w Europie istnieje wiele lokalnych rozwiązań związanych z transformacją energetyczną, ale ich wyniki nie są wykorzystywane systemowo. Odwołał się do doświadczeń miasta Espoo, które dzięki rozwijanym przez lata systemom ciepłowniczym oraz współpracy z przemysłem zrezygnowało z węgla i uniezależniło się od rosyjskich paliw kopalnych. Markkula wskazał na potrzebę przyspieszenia działań w zakresie transformacji systemowej, szerokiego wykorzystywania misji UE, integracji cyfryzacji i sztucznej inteligencji oraz zapewnienia stabilności regulacyjnej, która ma kluczowe znaczenie dla inwestorów.